

Brüssel, 29. november 2024
(OR. en)

16283/24

LIMITE

JUSTCIV 211
ECOFIN 1445
COMPET 1168
JAI 1767
CODEC 2238

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0408(COD)

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	15896/22 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 + ADD 4
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega ühtlustatakse maksejõuetusõiguse teatavaid aspekte – Osaline üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 7. detsembril 2022 nõukogule ja Euroopa Parlamendile direktiivi ettepaneku maksejõuetusõiguse teatavate aspektide ühtlustamise kohta¹. Direktiivi ettepanek on üks 2020. aasta kapitaliturgude liidu tegevuskavasse kuuluvatest algatustest. Selle eesmärk on soodustada piiriüleseid investeringuid ühtsel turul maksejõuetusmenetluse kindlate valdkondade ühtlustamise kaudu.
2. Kõnealune direktiivi eelnõu tugineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 114 (seadusandlik tavamenetlus).

¹ 15896/22.

3. Euroopa Andmekaitseinspektor esitas oma arvamuse kavandatava direktiivi kohta 6. veebruaril 2023².
4. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas oma arvamuse kavandatava direktiivi kohta 24. märtsil 2023³.
5. Euroopa Parlamendis lasub põhivastutus õiguskomisjonil (JURI). Raportööriks määrati Emil Radev (PPE, Bulgaaria).
6. Käesolev ettepanek on kapitaliturgude liidu tugevdamiseks tehtavate ELi laiemate jõupingutuste oluline element. 22. märtsi 2024. aasta euroala tippkohtumise avalduses rõhutati vajadust tagada „kapitaliturgude liidu 2020. aasta tegevuskava käsitleva, veel poolelioleva seadusandliku tegevuse kiire lõpuleviimi[n]e“. Lisaks rõhutas Euroopa Ülemkogu 2024. aasta aprillis, kui oluline on kiiresti jätkata seadusandlikku tööd kõikide kindlaks tehtud meetmetega, mis on vajalikud integreeritud Euroopa kapitaliturgude loomiseks.
7. Nende üleskutsete käsitlemiseks korraldas eesistujariik Belgia 22. mail 2024 COREPERis poliitilise mõttevahetuse, mille eesmärk oli leida viise, kuidas viia tehnilise tasandi edusammud kooskõlla kõrgeimal poliitilisel tasandil kindlaks määratud ambitsioonitasemega. Kuigi maksejõuetust käsitleva ettepanekuga tehtava töö kiirendamisele avaldati laialdast toetust, rõhutasid liikmesriigid, et tähtis on säilitada selle kvaliteet. Liikmesriigid tervitasid direktiivile pühendatud koosolekute arvu suurenemist ning rõhutasid, et direktiivi tuleks põhjalikult analüüsida ja arutada, et läbirääkimiste tulemus vastaks nõuetekohaselt kapitaliturgude liidu vajadustele. Eesistujariik Belgia andis oma edusammudest ülevaate justiits- ja siseküsimuste nõukogu istungil 2024. aasta juunis.

² 6147/23.

³ 7856/23.

II. EESISTUJARIIGI KOMPROMISSTEKSTI PÕHIELEMENDID

8. Nõukogus vaadatakse ettepanek läbi tsiviilõiguse töörühmas (maksejõuetus) (edaspidi „maksejõuetuse töörühm“).
9. Ettepaneku esimene läbivaatamine algas 7. märtsil 2023 ning see toimus Rootsi, Hispaania ja Belgia eesistumise ajal maksejõuetuse töörühma kaheteistkümnel järjestikusel koosolekul. Belgia eesistumise ajal esitati ettepaneku teatavate jaotiste (I–V ja VII jaotis) kohta esimene kompromissettepanek.
10. Kooskõlas kavandatava direktiivi suure poliitilise prioriteetsusega otsustas eesistujariik Ungari keskendada oma jõupingutused konkreetsetele põhijaotistele, et saavutada käegakatsutavamat edu ja jõuda ettepaneku ühe osa suhtes kokkuleppele oma eesistumisperioodi lõpuks.
11. Kompromisstekst hõlmab II, III, V ja VIII jaotist ning nendega seotud I jaotise sätteid. Seetõttu jäetakse IV, VI, VII ja IX jaotis koos nendega seotud I jaotise sätetega osalisest üldisest lähenemisviisist välja. Lisaks ei sisalda osaline üldine lähenemisviis ühtegi viidet nendele jaotistele. Osalise üldise lähenemisviisiga hõlmatud sätteid saab hiljem kohandada, kui seda peetakse IV, VI, VII ja IX jaotise üle peetavate läbirääkimiste valguses vajalikuks.
12. Tuginedes Belgia eesistumise ajal tehtud edusammudele, esitas eesistujariik Ungari viiel töörühma koosolekul ning kahel justiits- ja siseküsimuste nõunike koosolekul eespool nimetatud jaotiste kohta mitu kompromissettepanekut.
13. Iga ümbersõnastamisega püüdis eesistujariik Ungari teksti ühtlustada, selgitada liikmesriikide kohustusi ja tagada, et ettepanek kajastaks paremini riigisiseste maksejõuetusalaste õigusaktide ja muude direktiiviga seotud riigisiseste õigusaktide eripära. Eesistujariik püüdis samuti selgitada kõnealuse direktiivi kui minimaalse ühtlustamise vahendi olemust ja selle mõju liikmesriikidele seoses nende võimalusega võtta vastu meetmeid, mis lähevad kaugemale direktiivis sätestatud kaitsest.

14. Kompromissi põhielemendid on järgmised.

a) I jaotis (Üldsätted)

- Kompromissettepanek sisaldab ainult neid I jaotise sätteid, mis on seotud II, III, V ja VIII jaotisega. Seega on direktiivi kohaldamisala määratletud ainult nende jaotiste puhul.
- Artikli 2 lõikes 1 esitatud määratlusi, eelkõige mõistete „õigustoiming“ ja „võlgnikuga lähedalt seotud isik“ määratlusi, on täpsustatud ja põhjendustes täiendavalt selgitatud; lisaks on artikli 2 lõikes 2 täpsustatud, et mõistete „maksejõuetus“ ja „juhid“ määratlemine jäetakse siseriikliku õiguse kohaldamisalasse.
- Artikkel 1a erakorraliste meetmete kohta on osa osalisest üldisest lähenemisviisist; selle paigutust ja täpset sõnastust aga arutatakse veel hilisemas etapis.
- Artiklis 3a selgitatakse, kuidas kõnealuse direktiivi kui minimaalse ühtlustamise vahendi olemus kajastub selle eri sätetes: II ja V jaotise puhul tähendab see, et liikmesriigid saavad võtta meetmeid, millega tagatakse võlausaldajate parem kaitse, ning III jaotise puhul tähendab see, et liikmesriigid saavad veelgi hõlbustada pankrotihaldurite juurdepääsu vara jälitamiseks vajalikele andmetele.

b) II jaotis (Vara tagasivõitmine)

- Tehnilisel tasandil ning justiits- ja siseküsimuste nõukogu 20. oktoobri 2023. aasta istungil toimunud poliitilisel mõttevahetusel palusid liikmesriigid üldiselt suuremat paindlikkust vara tagasivõitmist käsitlevate sätete ühtlustamisel.
- Selle tulemusena sisaldab II jaotise kompromisstekst mitmeid tehnilisi ja keelelisi muudatusi, mille eesmärk on parandada sätete selgust ja kõrvaldada tarbetud üksikasjad.

c) III jaotis (Pankrotivara hulka kuuluva vara jälitamine)

- Liikmesriikide tõstatatud peamised murekohad olid seotud asjaoluga, et III jaotise tekstis ei võetud arvesse liikmesriikide erinevusi seoses kohtute ja pankrotihaldurite rolliga pankrotivara hulka kuuluva vara jälitamiseks vajalikule teabele juurdepääsul ja seda puudutavate otsingute tegemisel.
- Seepärast annab kompromisstekst liikmesriikidele paindlikkuse määrata kohtud või haldusasutused, kellel on õigus pääseda juurde riiklikele pangakontode registritele ja neis otsinguid teha.
- Lisaks selgitatakse põhjendustes, et liikmesriikidel on võimalik anda pankrotihalduritele otsene juurdepääs teabele, mida sisaldavad olemasolevad riiklikud registrid ja andmebaasid, mis on loetletud ettepaneku lisas.
- Muud mureküsimused olid seotud otsitavate andmete kaitse tagamisega, eelkõige piiriüleses kontekstis. Lisaks muudele kaitsemeetmetele rõhutatakse tekstis, et juurdepääs pangakontode andmetele pangakontode registrite sidestamise süsteemi (BARIS) kaudu peaks toimuma kooskõlas liidu ja liikmesriigi õigusnormidega ning isikuandmete kaitset käsitlevate riiklike menetlustega.

d) V jaotis (Juhtide kohustused)

- Mõned liikmesriigid olid eriti mures selle pärast, et nende riigisiseste maksejõuetusalaste õigusaktide eripära tõttu võib juhtidele maksejõuetusmenetluse algatamise kohustuse kehtestamine tuua kaasa enneaegsete maksejõuetusmenetluste laine.
- Sellest tulenevalt nähakse kompromissteksti artiklis 36a ette alus peatada juhtide kohustus taotleda maksejõuetusmenetluse algatamist juhtudel, kui juhid võtavad meetmeid, mille eesmärk on vältida maksejõuetu ettevõtte võlausaldajatele kahju tekitamist ja tagada kõigile võlausaldajatele kaitse tase, mis on samaväärne maksejõuetusmenetluse algatamise kohustusega tagatava kaitsega.
- Lisaks võimaldab uus tekst juhtidel täita oma kohustust taotleda maksejõuetusmenetluse algatamist, teavitades avalikkust äriühingu maksejõuetusest avalikus registris avaldatava teatega.

e) VIII jaotis (Riigisiseste maksejõuetusalaste õigusaktide läbipaistvuse suurendamise meetmed)

- Eesistujariik on teksti ühtlustanud ja selgitanud seoseid maksejõuetusmenetlust käsitlevas määruses (EL) 2015/848 sätestatud läbipaistvuskohustustega.

15. Eesistujariik tegi lõpliku kompromissettepaneku 27. novembril 2024 ja esitas selle mitteametlikuks konsulteerimiseks. Enamik delegatsioone toetab eesistujariigi poolt esitatud teksti. Eesistujariik on seisukohal, et tekst on valmis esitamiseks alaliste esindajate komiteele ja nõukogule, et leppida kokku osalises üldises lähenemisviisis.

III. KOKKUVÕTE

16. Seetõttu palutakse alaliste esindajate komiteel:

- kinnitada kokkulepe käesoleva märkuse lisas esitatud osalise üldise lähenemisviisi teksti suhtes ning
 - soovitada nõukogul leppida selle teksti suhtes kokku osaline üldine lähenemisviis.
-

2022/0408 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega ühtlustatakse maksejõuetusõiguse teatavaid aspekte

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁴,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁵,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

⁴ ELT C [...], [...], lk [...].

⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ning kaotada liikmesriikide maksejõuetuse valdkonna õigusaktide ja menetluste vahelistest erinevustest tulenevad takistused põhivabaduste, näiteks kapitali vaba liikumise ja asutamisvabaduse teostamiselt.
- (2) Suured erinevused maksejõuetusõiguse materiaalõiguslikes normides, nagu on nenditud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/848,⁶ tekitavad siseturul tõkkeid, sest vähendavad huvi teha piiriüleseid investeeringuid ning mõjutavad seega kapitali piiriülest liikumist nii liidus kui ka liidust kolmandatesse riikidesse ja vastupidi.
- (3) Maksejõuetusmenetlusega tagatakse, et finants- ja majandusraskustes olevad äriühingud või füüsilisest isikust ettevõtjad lõpetatakse või saneeritakse nõuetekohaselt. Eriti oluli[...]sed on selli[...]sed menetlused finantsinvesteeringute puhul, sest [...]nende raames määratakse kindlaks investeeringute lõplik sissenõutav väärtus. Liikmesriikide õigusnormide lahknevused on viinud õiguskindluse vähenemise ja maksejõuetusmenetluste tulemuste prognoositavuse halvenemiseni ning muutnud seega eelkõige piiriülese investeerimise siseturul raskemaks. Sissenõutava väärtuse ja maksejõuetusmenetluse lõpuleviimiseks kuluva aja suur varieeruvus liidus halvendab kulude prognoositavust siseturul piiriülestes olukordades võlausaldajate ja investorite jaoks.
- (4) Siseturu integreerimine maksejõuetusõiguse valdkonnas, nagu seda käesoleva direktiiviga taotletakse, on oluline vahend, mis aitaks kaasa Euroopa Liidu kapitaliturgude tõhusamale toimimisele ja tagaks äriühingutele paremad võimalused saada rahastust. Seepärast on vaja sätestada miinimumnõuded liikmesriikide maksejõuetusmenetluste teatavatele aspektidele, mis mõjutavad märkimisväärselt asjaomaste menetluste, eelkõige piiriüleste maksejõuetusmenetluste tõhusust ja kestust.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

- (5) Selleks et kaitsta pankrotivara väärtust võlausaldajate jaoks, peaksid riigisisised maksejõuetusalased õigusaktid sisaldama mõjusaid norme **vara tagasivõitmise kohta, mille esemeks on sellised õigustoimingud, sealhulgas tehingud**, mis kahjustavad [...] võlausaldajaid [...] ja on lõpule viidud enne maksejõuetusmenetluse algatamist[...]. Selle kindlakstegemisel, kas õigustoiming kahjustab kõiki võlausaldajaid, tuleb lähtuda riigisisestest maksejõuetusõiguse normidest, eelkõige pankrotivara ja osalevate võlausaldajate määratlusest. See on eriti asjakohane juhul, kui teatavad õigused ei ole riigisisese õiguse kohaselt osa pankrotivarast, vaid on seotud võlgniku eraeluga, näiteks õigus sõlmida abielu või see lõpetada või õigus lapsendada. Pärandi vastuvõtmise või sellest keeldumise suhtes ei tohiks kohaldada käesoleva direktiivi kohaseid vara tagasivõitmist reguleerivaid norme. Kuna käesolevas direktiivis sätestatakse miinimumnormid, peaks liikmesriikidel olema võimalik säilitada või vastu võtta sätteid, mis on kõikide võlausaldajate jaoks soodsamad. Eelkõige peaks liikmesriikidel olema võimalik näha ette pikemad tagasivaatelised perioodid, laiendada nende isikute loetelu, keda peetakse võlgnikuga lähedalt seotud isikuteks, või laiendada selliste õigustoimingute valikut, mille suhtes võidakse kohaldada vara tagasivõitmist. Samuti peaks liikmesriikidel olema võimalik näha ette eeldused või nõuded, mis leevendavad tõendamiskoormist selle poole kasuks, kes väidab, et õigustoiming on tühiseks tunnistatav või täitmisele mittepööratav.

- (5a) Võttes arvesse, et vara tagasivõitmise eesmärk on pöörata tagasi õigustoimingu kahjulik mõju **pankrotivarale**, on **asjakohane pidada kahjulikku mõju** [...] õigustoimingu lõpuleviimisel[...] **ning mitte** selle sooritamisel[...] **tekkinuks**. [...] **Õigustoimingut tuleks pidada lõpule viiduks**, kui selle õiguslikud tagajärjed ilmnevad kooskõlas riigisisese õigusega. Kui riigisisese õiguse kohaselt sõltuvad õigustoimingu õiguslikud tagajärjed õigustoimingu kandmisest avalikku registrisse, siis kuna avalikku registrisse kandmise aeg ei sõltu võlgnikust ega asjaomase õigustoimingu pooltest, on soovitatav lugeda õigustoiming lõpule viiduks niipea, kui kõik muud selle tulemuslikkuse tingimused on täidetud. [...]

- (6) Vara tagasivõitmist reguleerivate normide alusel vaidlustatavaid[...] õigustoiminguid[...] **tuleks tõlgendada laialt, et need hõlmaksid [...] igasugust [...] tahtlikku** käitumist, millel on õiguslikud tagajärjed[...], **mis kahjustavad kõiki võlausaldajaid, sõltumata sellest, kas kõnealused õiguslikud tagajärjed või kahjustav mõju on asjaomast** käitumist toime paneva isiku poolt kavatsetult põhjustatud, sealhulgas kui eesmärk ei ole pettus, olenemata muude õigusvaldkondade sätetest. Toiminguid, mille puhul asjaomast käitumist toime panev isik ei tegutse teadlikult või muul viisil kooskõlas oma vaba tahtega, ei käsitata õigustoiminguna. [...] Liikmesriikidel peaks olema võimalik ette näha, et õigustoimingud [...] **võivad hõlmata** ka tegevusetust, sest ei ole erilist vahet, kas võlausaldajad kannavad kahju asjaomase poole tegevuse või passiivsuse tõttu. [...]
- Samamoodi** ei tohiks vara tagasivõitmist reguleerivate normide kohaldamisala piirduda vaid võlgniku õigustoimingutega, vaid peaks hõlmama ka **võlgniku** vastaspoole või kolmanda isiku tehtud õigustoiminguid. [...]

- (7) Võlgniku vastaspoole õiguspärase ootuste kaitseks peaks mis tahes sekkumine õigustoimingu kehtivusse või täitmisele pööratavusse olema proportsionaalne selle toimingu lõpuleviimise asjaoludega. Nende asjaolude hulka [...] **võivad kuuluda** [...] võlgniku kavatsus, vastaspoole teadlikkus või õigustoimingu lõpuleviimise ja maksejõuetusmenetluse algatamise vahel möödunud aeg. Seetõttu on vaja eristada mitmesuguseid konkreetseid vara tagasivõitmise põhjuseid, mis rajanevad ühistel ja tüüpilistel faktidel ning peaksid täiendama vara tagasivõitmise üldisi eeltingimusi. Iga sekkumise korral tuleks kinni pidada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigustest.
- (7a) **Võlgniku tehtud tasumisele kuuluvate maksete puhul võivad nende tühisuse, tühiseks tunnistatavuse või täitmisele mittepööratavuse aluseks olla konkreetsed asjaolud, näiteks võlausaldaja eriteadmised võlgniku olukorrast. Üldiselt peaks vara tagasivõtmine hõlmama teatavat miinimumperioodi enne maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamise kuupäeva, või kui tegemist on liikmesriigiga, kus maksejõuetusmenetluse saab algatada ka võlgniku liikmete otsusega, enne kuupäeva, mil tehakse maksejõuetusmenetluse algatamise otsus. Põhimõtteliselt ei tohiks õigustoimingu tühisus, tühiseks tunnistatavus või täitmisele mittepööratavus sõltuda ajast, mis kohtul kulub maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse läbivaatamiseks või otsuse vastuvõtmiseks riigisisese õiguse kohaselt.**

- (8) Vara tagasivõitmise kontekstis tuleks eristada õigustoiminguid, mille korral oli vastaspoole nõue sissenõutav ja täitmisele pööratav ning rahuldati **või tagati** nõuetekohaselt (**edaspidi „ühilduv täitmine“**), ja toiminguid, mille sooritamine ei olnud võlausaldaja nõudega täielikult kooskõlas (**edaspidi „mitteühilduv täitmine“**). **Ühilduva ja mitteühilduva täitmise kontekstis tuleks vastaspoole nõude rahuldamist ja tagamist tõlgendada laialt, hõlmates ka sellised toimingud nagu tasaarvestusõiguse loomine või võlausaldajatele eelisõiguse andmine.** Mitteühilduva täitmise [...] näidete hulka kuuluvad eelkõige enneaegsed maksed, nõude rahuldamine ebaharilike maksevahenditega, seni tagamata nõude hilisem tagamine, ehkki selles ei olnud algses laenulepingus kokku lepitud, erakorralise lõpetamise õiguse andmine või muud muudatused, mida ei ole asjaomases lepingus ette nähtud, õiguskaitsest või vastuväidetest loobumine [...] või vaidlustatavate võlgade omaksvõtmine. Ühilduva täitmise korral saab vara tagasivõitmisel võlausaldaja eelistamise alusele tugineda üksnes juhul, kui [...] **tühise, tühiseks tunnistatava või täitmisele mittepööratava** õigustoimingu võlausaldaja teadis[...] toimingu tegemise ajal [...], et võlgnik oli maksejõuetu.

- (9) Teatavat liiki ühilduv täitmine, nimelt õigustoimingud, mis sooritatakse otse ja õiglase tasu eest [...] **võlgniku vara** kasuks, tuleks jätta [...] **tühiste, tühiseks tunnistatavate või täitmisele mittepööratavate** õigustoimingute hulgast välja. Nende õigustoimingute eesmärk on toetada võlgniku ettevõtte tavalist igapäevast tegevust. **Sellistel** [...] õigustoimingutel peaks olema lepinguline alus ja need [...] **peaks eeldama** vahetut vastastikust sooritust[...]. Laenu andmise suhtes see erand aga kehtima ei peaks. Lisaks peaksid nende õigustoimingute sooritus ja vastusooritus olema väärtuselt võrdsed. Ühtlasi peaks vastusooritus tooma kasu [...] **võlgnikule** ja mitte kolmandale isikule. Kõnealune erand peaks eelkõige kehtima kiirele kaupade eest tasumisele või palkade või teenustasude [...] viivitamatule maksmisele, võlgniku igapäevaseks tegevuseks vajalike kaupade eest sularaha- või kaardimaksete tegemisele, kaupade või toodete tarnimise või teenuste osutamise eest tasumisele, pandiõiguse loomisele laenu väljamaksmise tagatisena **või laenu pikendamise puhul, kui see on riigisiseste normide kohaselt soorituse ja vastusoorituse võrdse väärtuse tagamiseks vajalik**, ning riigilõivude kiirele tasumisele konkreetse hüve eest ([...] **näiteks** juurdepääs avalikule omandile või avaliku sektori asutustele). **Palkade maksmist võlgniku töötajatele võib riigisisese õiguse kohaselt pidada otse sooritatuks, kui see toimub kolme kuu jooksul pärast seda, kui töötaja on tasustatavad teenused osutanud.**

- (10) Saneerimiskatse ajal, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1023⁷ II jaotise kohase ennetava maksejõuetusmenetluse käigus **riigisisese õiguse nõuete kohaselt** pakutav uus **rahastus** või vaherahastus peaks olema järgnevate maksejõuetusmenetluste käigus kaitstud. [...]
- (10a) **Minimaalse ühtlustamise vahendina ei sekku käesolev direktiiv riigisisestesse õigusnormidesse, mis käsitlevad selliste õigustoimingute kehtivust, mille suhtes kohaldatakse vara tagasivõitmist reguleerivaid norme. Seega on liikmesriikide otsustada, kas nad leiavad, et kahjustav õigustoiming on *ipso iure* tühine, muudavad sellise mõjutuks või täitmisele mittepööratavaks või nõuavad selle õigustoimingu kohtulikku tühistamist.**

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1023, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv) (ELT L 172, 26.6.2019, lk 18).

- (11) Tagasivõitmismenetluses [...] on **tühisuse, tühiseks tunnistatavuse või täitmisele mittepööratavuse** peamine tagajärg tühisest, **tühiseks tunnistatavast või täitmisele mittepööratavast** õigustoimingust kasu saanud poole kohustus tagastada [...] **pankrotivarale hüved, mis on saadud kõnealuse õigustoimingu tulemusena.** [...] Kooskõlas kohaldatava [...] tsiviilõigusega peaks see hõlmama [...] tasusid, kui see on asjakohane, ja intresse **ning saadud hüvede tagastamise võib pidada sooritatuks, kui need on tagastatud mitterahaliselt või nende rahalises ekvivalendis vastavalt riigisisesele õigusele. Võlgniku eriõigusjärglaste vastu peaks olema võimalik esitada vara tagasivõitmise hagisid, kui nad on vara omandanud, olles teadlikud asjaoludest, millel vara tagasivõtmine põhineb.**
- (12) Võlgnikuga lähedalt seotud pooled, näiteks sugulased, juhul kui võlgnik on füüsiline isik, või otsuseid tegevad isikud, juhul kui võlgnik on juriidiline isik, on tavaliselt võlgniku rahalise olukorraga hästi kursis. Kuritarvituste ärahoidmiseks tuleks kehtestada täiendavad kaitsemeetmed. Seega tuleks vara tagasivõitmise kontekstis kehtestada juhuks, kui tühise[...], **tühiseks tunnistatava või täitmisele mittepööratava** õigustoimingu teine pool on võlgnikuga lähedalt seotud isik, õiguslikud eeldused seoses teadlikkusega asjaoludest, millel tagasivõitmise tingimused põhinevad. Need eeldused peaksid olema ümberlõikatavad ja nende eesmärk peaks olema tõendamiskoormis pankrotivara kasuks ümber pöörata.

- (13) [...] Oluline on parandada haldurite käsutuses olevaid vahendeid [...] pankrotivara hulka kuuluva vara ning tagasivõitmise objektiks oleva vara[...] kindlakstegemiseks ja jälitamiseks, et maksimeerida kõnealuse vara väärtus. Oma ülesannete täitmisel saavad pankrotihaldurid [...] tutvuda teabega, mida hoitakse avalikes andmeregistrites, [...] millest osa on loodud liidu õiguse alusel ja mis on Euroopa tasandil omavahel ühendatud, näiteks ettevõtlusregistrite omavahelise ühendamise süsteemis (BRIS) [...] või maksejõuetusregistrite ühendamise süsteemis (IRI) [...]. Juurdepääs üksnes avalikes andmebaasides hoitavale teabele ei ole aga sageli piisav, et [...] teha kindlaks ja jälitada [...] vara, mis kuulub või peaks kuuluma pankrotivara hulka. Eelkõige on pankrotihalduritel praktilisi raskusi juhul, kui nad püüavad pääseda juurde [...] vararegistritele, mis asuvad muudes liikmesriikides kui liikmesriik, kus nad on määratud.
- (14) Seepärast on tarvis näha ette sätted, millega tagatakse, et pankrotihalduritel oleks oma ülesannete täitmisel maksejõuetusmenetluses võimalik pääseda otse või kaudselt juurde teabele, mida hoitakse andmebaasides, mis ei ole üldsusele juurdepääsetavad.

- (15) Pankrotivara väärtuse maksimeerimiseks on sageli hädavajalik pääseda [...] **viivitamata** ja vahetult juurde pangakontode [...]registritele [...] **ja elektroonilistele** andmeotsingu süsteemidele. Seetõttu tuleks näha ette normid, millega [...] **nähakse** liikmesriikide määratud kohtutele **või ametiasutustele ette** vahetu juurdepääs pangakontode [...]registrites või **elektroonilistes** andmeotsingu süsteemides hoitavale teabele. **Pankrotivara hulka kuuluva vara ning tagasivõitmise objektiks oleva vara jälitamiseks ja kindlakstegemiseks võib olla vaja anda juurdepääs mitte ainult võlgniku pangakonto andmetele, vaid ka kolmandate isikute pangakonto andmetele, kui on põhjendatud alus arvata, et nad on kasu saanud tühistest, tühisteks tunnistatavatest või täitmisele mittepööratavatest õigustoimingutest.** Kui liikmesriik annab pangakonto andmetele juurdepääsu keskse elektroonilise andmeotsingu süsteemi kaudu, peaks ta tagama, et andmeotsingu süsteemi haldav asutus edastab otsingutulemused määratud kohtutele **või ametiasutustele** viivitamata ja tulemusi filtreerimata.

- (16) Selleks et pidada kinni õigusest isikuandmete kaitsele ja õigusest eraelu puutumatusele, tuleks vahetu ja viivitamatu juurdepääs pangakontode registritele anda [...] neile [...] kohtutele **või haldusasutustele**, mille liikmesriigid on sel otstarbel kindlaks määranud. Seega tuleks pankrotihalduritel lubada pangakontode registrites hoitavale teabele juurde pääseda [...] kaudselt, taotledes oma liikmesriigi määratud kohtult või ametiasutuselt, et see siseneks registrisse ja teeks vajalikud otsingud. **Liikmesriikidel peaks olema võimalik määrata erinevad kohtud või ametiasutused riigisiseseks ja piiriüleseks juurdepääsuks riiklikele pangakontode registritele või elektroonilistele andmeotsingu süsteemidele pangakontode registrite sidestamise süsteemi (BARIS) kaudu. Samuti peaks liikmesriikidel olema võimalik ette näha, et pangakonto andmetele juurdepääsu ja neis otsingu tegemise tingimusi peaksid kontrollima muud kohtud või asutused kui käesoleva direktiivi alusel määratud kohtud või ametiasutused. Juurdepääs teabele tuleks anda ainult juhtumipõhiselt, kui see on asjakohane konkreetse maksejõuetusmenetluse puhul, et teha kindlaks ja jälitada pankrotivara hulka kuuluvat vara ning tagasivõitmise objektiks olevat vara. Kooskõlas käesolev direktiivi olemusega, mis taotleb minimaalset ühtlustamist, võivad liikmesriigid siiski vastu võtta või säilitada riigisiseseid norme, millega nähakse ette pankrotihaldurite õigus nende riiklikele pangakontode registritele ja elektroonilistele andmeotsingu süsteemidele kohtu loal või ilma selleta vahetult juurde pääseda ja neis otsinguid teha. Kui selline vahetu juurdepääs ja otsimisõigus pankrotihalduritele antakse, ei peaks liikmesriigid määrama kohtuid või ametiasutusi, kelle ülesanne on riiklikele pangakontode registritele või elektroonilistele andmeotsingu süsteemidele juurde pääseda ja neis otsinguid teha.**

- (17) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) [...] **2024/1640⁸** on ette nähtud, et automatiseeritud keskmehhanismid, **näiteks keskregistrid või kesksed elektroonilised andmeotsingu süsteemid**, ühendatakse BARISE [...] kaudu, mille töötab välja ja mida haldab komisjon. Võttes arvesse piiriülese mõjuga maksejõuetusmenetluste kasvavat rolli ja asjakohase finantsteabe tähtsust pankrotivara väärtuse maksimeerimisel maksejõuetusmenetlustes, peaks [...] määratud kohtutel **või ametiasutustel** [...] olema võimalik pääseda vahetult juurde teiste liikmesriikide pangakontode [...] registritele ja **elektroonilistele andmeotsingu süsteemidele ning** [...] teha neis otsinguid BARISE [...] kaudu [...]. Käesoleva direktiivi alusel määratud kohtute või ametiasutuste piiriülene juurdepääs pangakonto andmetele BARISE kaudu põhineb liikmesriikide vastastikusel usaldusel, mis tuleneb põhiõiguste austamisest ning Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 6 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) tunnustatud põhimõtetest, samuti põhiõigustest ja põhimõtetest, mis on sätestatud rahvusvahelises õiguses ja rahvusvahelistes lepingutes, mille osalised liit või kõik liikmesriigid on, sealhulgas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis, ning liikmesriikide põhiseadustes, nende vastavas kohaldamisalas. Käesolevas direktiivis sätestatud õigust pääseda juurde pangakonto andmetele ja teha neis otsinguid BARISE kaudu tuleks kasutada kooskõlas liidu ja liikmesriigi õigusnormidega ning isikuandmete kaitset käsitlevate riiklike menetluslike tagatistega.

⁸ ELT

- (18) Määratud kohtud **või ametiasutused** ja pankrotihaldurid peaksid töötleva käesoleva direktiivi alusel saadud isikuandmeid **üksnes** kooskõlas kohaldatavate andmekaitse normidega [...] **ning** kui see on vajalik ja proportsionaalne [...] pankrotivara hulka kuuluva vara kindlakstegemiseks ja jälitamiseks käimasoleva maksejõuetusmenetluse raames.
- (19) [...] Direktiiviga **2024/1640** [...] ⁹ on tagatud, et isikutele, [...] **kellel on** õigustatud huvi, antakse kooskõlas andmekaitse normidega juurdepääs teabele [...] **tegelike kasusaajate** kohta. [...] Pankrotihalduritele [...] **tuleks anda** käimasoleva maksejõuetusmenetluse raames **vara jälitamiseks õigeaegselt juurdepääs konkreetsele teabele tegelike kasusaajate kohta, mida hoitakse omavahel ühendatud kesketes tegelike kasusaajate registrites..** [...]

⁹ [...]

- (20) Selleks et vara saaks piiriüleste maksejõuetusmenetluste käigus tõhusalt jälitada, tuleks [...] pankrotihalduritele anda **kiire juurdepääs riiklikele [...]registritele ja andmebaasidele [...]** ka juhul, kui need asuvad [...] **muus liikmesriigis kui liikmesriik, kus pankrotihaldur määrati. Juurdepääs tuleks anda ilma vahendava kohtu või ametiasutuse osaluseta, võimaldades pankrotihalduritel suhelda otse asjaomaseid riiklikke registreid või andmebaase käitavate või haldavate üksustega. Kooskõlas käesoleva direktiivi olemusega, mis taotleb minimaalset ühtlustamist, peaks liikmesriikidel olema võimalik näha pankrotihaldurite jaoks ette õigus sellistes registrites või andmebaasides sisalduvates andmekogumites vahetult otsinguid teha. [...]**Teise riigi pankrotihaldurite suhtes kohaldatavad juurdepääsutingimused **ei tohiks** olla koormavamad kui need, mida kohaldatakse oma riigi pankrotihaldurite suhtes, **ning seega ei või liikmesriigid kohaldada erinevaid tingimusi üksnes sel põhjusel, et taotleja on teise riigi pankrotihaldur. Oma riigi või teise riigi pankrotihaldurite esitatud taotluste vastuvõtmise ja rahuldamise selliseid menetluslikke aspekte nagu menetluse keel või juurdepääsutingimuste kontrollimine, tuleks reguleerida selle liikmesriigi õigusega, kus registreid ja andmebaase peetakse.**
- (20a) Selleks et luua tulemuslik ja järjepidev süsteem võlgade sissenõudmiseks võlgnike vara vastu, on oluline takistada võlgnikel oma vara varjamist, sealhulgas finantsinstrumentide, näiteks väärtpaberite omandamise kaudu. Erinevused riiklike arveldussüsteemide vahel ning finantsinstrumentide erinevad liigid ja omadused võivad põhjustada raskusi andmetele juurdepääsul ja finantsinstrumendi tegeliku kasusaaja kindlakstegemisel. Seega, olenemata sellest, millist olemasolevat registrit, andmebaasi või muud teabeallikat liikmesriik kasutab, on vaja, et liikmesriikidel oleks olemas raamistik finantsinstrumentide omanike jälitamise ja kindlakstegemise hõlbustamiseks, tehes kõnealused riiklikud registrid ja andmebaasid käesoleva direktiivi kohaselt taotluse alusel juurdepääsetavaks.

[...]

- (32) Ettevõtte tegevuse juhtimise eest vastutavad selle juhid, kellel on parim ülevaade [...] **ettevõtte** finantsseisundist. Seega on nad esimeste hulgas, kes mõistavad, et [...] ettevõtte hakkab maksejõuetuks jääma või on [...] **maksejõuetu**. Kui juhid esitavad maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse liiga hilja, võib see vähendada võlausaldajate sissenõuete väärtust. Seetõttu peaksid liikmesriigid kehtestama juhtidele kohustuse esitada maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus konkreetse ajavahemiku jooksul. **Selle kohustuse raames võivad liikmesriigid määratleda maksejõuetust viisil, mis erineb maksejõuetusmenetluse algatamiseni viivatest tingimustest. Kui liikmesriigis kehtib rohkem kui üks maksejõuetuse künnis, peab see liikmesriik kindlaks määrama, milline neist künnistest toob kaasa maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamise kohustuse. [...] Käesoleva direktiivi kohaldamisel peaksid liikmesriigid samuti ette nägema isikud, kelle puhul kehtivad juhtide kohustused, võttes arvesse teatavate isikute või asutuste mitmesuguseid võimalikke kohustusi seoses ettevõtte juhtimist puudutavate otsustega.**
- (32a) Liikmesriigid peaksid määrama maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamiseks tähtaja, mis ei ole pikem kui kolm kuud pärast seda, kui juhid on ettevõtte maksejõuetusest teada saanud või kui põhjendatult eeldatakse, et nad on sellest teada saanud. Kui ettevõtte taastab oma maksevõime enne kõnealust tähtaega, peaks liikmesriikidel olema võimalik ette näha, et kui ettevõtte muutub pärast seda uuesti maksejõuetuks, algab uus tähtaeg.

- (32c) On oluline, et kui ettevõtte muutub maksejõuetuks, on juhtide esmane vastutus kõikide võlausaldajate kaitsmine. Kuna sellise kaitse võib tagada mitmel eri viisil, peaks liikmesriikidel olema võimalik sätestada, et kohustust esitada maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus saab täita avalikkuse teavitamise kaudu ettevõtte maksejõuetusest avalikus registris avaldatava teatega, et tagada võlausaldajatele võimalus taotleda maksejõuetusmenetluse algatamist. Liikmesriikidel peaks lisaks olema võimalik peatada juhtide kohustus esitada maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus, kui juhid võtavad meetmeid maksejõuetu ettevõtte kõigi võlausaldajate huvide kaitsmiseks, tingimusel et sellised meetmed tagavad kõigile võlausaldajatele kaitse, mis on võrdväärne kaitsega, mida pakub maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamise kohustus. Sellised meetmed võivad hõlmata näiteks ettevõtte omanike poolt meetmete algatamist maksevõime taastamiseks.
- (33) Selleks et juhid ei tegutseks **võlausaldajate huvide vastaselt** [...] ega viivitaks vaatamata maksejõuetuse tunnustele maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamisega, peaksid liikmesriigid kehtestama sätted, millega pannakse juhtidele sellise avalduse esitamise kohustuse rikkumise eest tsiviilvastutus. Sel juhul peaksid juhid hüvitama võlausaldajatele **igasuguse** kahju, mis tuleneb [...] **ettevõtte** vastu esitatavate sissenõuete väärtuse vähenemisest võrreldes sellega, kui avaldus oleks esitatud õigel ajal. **Kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud erinorme, tuleks tsiviilvastutuse kõiki muid aspekte, nagu kahju arvestamine või tõendamiskoormis, reguleerida liikmesriigi õigusega.** Liikmesriikidel peaks **samuti** olema võimalik võtta vastu või säilitada käesolevas direktiivis sätestatud normidest rangemaid norme, mis reguleerivad juhtide tsiviilvastutust seoses maksejõuetusmenetluse algatamisega.

(33a) Kui liikmesriigid lubavad juhtidel võtta kõigi võlausaldajate huvide kaitseks muid meetmeid kui maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamise kohustuse täitmine, peaksid nad kehtestama ka sätteid, millega tagatakse, et juhid vastutavad võlausaldajatele tekitatud mis tahes kahju eest, mis tuleneb ettevõtte vastu esitatavate sissenõuete väärtuse vähenemisest võrreldes olukorraga, kus oleks esitatud maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus. Sellisel juhul tuleks võlausaldajate jaoks tagada seisund, mis on samaväärne seisundiga, mis oleks tekkinud juhul, kui juhid oleksid esitanud maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse liikmesriikide määratud tähtaja jooksul. Liikmesriikidel peaks olema võimalik ette näha, et ettevõtte juhid vabastatakse sellisest vastutusest, juhul ja niivõrd, kui nad suudavad objektiivsete asjaolude ja vastavate meetmete võtmise ajal tuvastatava teabe põhjal tõendada, et võetud meetmete osas oli võimalik põhjendatult eeldada, et nende abil välditakse kahju tekitamist võlausaldajatele ning tagatakse seeläbi kõikide võlausaldajate jaoks selline kaitse tase, mis on samaväärne maksejõuetusmenetluse algatamise kohustuse täitmise kaudu tagatud kaitsega. Sellistes olukordades tuleks kohaldada liikmesriigi õigust tõendamiskoormise kandmise kohta.

[...]

(58) Selleks et muuta **igat liiki** riigisiseste maksejõuetusmenetluste põhielemendid läbipaistvamaks ja aidata eelkõige piiriülestel võlausaldajatel hinnata, mis juhtuks, kui nende investeeringud oleksid maksejõuetusmenetlusse kaasatud, tuleks investoritele ja potentsiaalsetele investoritele anda sellele teabele hõlbus juurdepääs eelnevalt kindlaks määratud, võrreldavas ja kasutajasõbralikus vormingus. Liikmesriigid peaksid koostama olulisemat teavet sisaldava standardse kokkuvõtliku teabelehe ja tegema selle üldsusele kättesaadavaks. See dokument [...] **oleks** potentsiaalsetele investoritele **olulisel määral abiks kiirel tutvumisel** [...] konkreetse liikmesriigi maksejõuetusmenetluse [...] **normidega**. See peaks sisaldama piisavaid selgitusi, mis võimaldaksid lugejal esitatud teabest aru saada, ilma et ta peaks kasutama muid dokumente. Teabeleht peaks eelkõige sisaldama praktilist teavet maksejõuetusmenetluse algatamist[...] **põhjustavate tingimuste** ning maksejõuetusmenetluse algatamise taotlemiseks või nõude esitamiseks tehtavate vajalike sammude kohta. **Kuna liikmesriigid on juba kohustatud esitama teavet maksejõuetusmenetlusi käsitlevate riigisiseste õigusnormide kohta vastavalt määrusele (EL) 2015/848, on oluline tagada, et käesoleva direktiivi alusel esitatav teave on kooskõlas kõnealuse määruse alusel esitatava teabega. Selleks peaks liikmesriikidel olema võimalik esitada käesoleva direktiiviga nõutavat teavet nõukogu otsusega 2001/470/EÜ¹⁰ loodud tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kaudu.**

[...]

¹⁰ Nõukogu 28. mai 2001. aasta otsus 2001/470/EÜ, millega luuakse tsiviil- ja kaubandusasju käsitlev Euroopa kohtute võrk (EÜT L 174, 27.6.2001, lk 25).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I jaotis ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. [...]
2. **II ja III jaotist¹¹ kohaldatakse kõiki võlakohustusi hõlmavate menetluste suhtes, mis põhinevad maksejõuetust käsitlevatel riigisisestel õigusaktidel.**

Erandina esimesest lõigust ei kohaldata II ja III jaotist riigisisese õiguse kohaste ennetava saneerimise menetluste suhtes ning II jaotist ei kohaldata ajutiste meetmete kohaldamise menetluste suhtes.

3. [...] Käesolevat direktiivi ei kohaldata [...], **kui võlgnikuks on:**

- a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktides 1 ja 4 määratletud kindlustus- või edasikindlustusandjad;
- b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidiasutused;
- c) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktides 2 ja 7 määratletud investeerimisühingud või ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjad;

¹¹ Võib muutuda sõltuvalt IV, VI ja VII jaotise üle peetavate läbirääkimiste tulemustest.

- d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 1 määratletud kesksed vastaspoolid;
- e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 909/2014 artikli 2 lõike 1 punktis 1 määratletud väärtpaberite keskdepositooriumid;
- f) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL artikli 1 lõike 1 esimeses lõigus loetletud muud finantseerimisasutused või ettevõtjad;
- g) liikmesriigi õiguse kohased avalik-õiguslikud asutused;
- h) füüsilised isikud [...], kes ei ole füüsilisest isikust ettevõtjad [...].

4. [...]

5. **Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta võlgnikud, kes on muud kui lõikes 3 osutatud finantssektori ettevõtjad, kes osutavad finantsteenuseid, mille suhtes kohaldatakse erikorda, mille kohaselt on riiklikel järelevalve- või kriisilahendusametustel ulatuslikud sekkumisvolitused, mis on võrreldavad lõikes 3 osutatud finantssektori ettevõtjate suhtes kohaldatavatega. Liikmesriigid edastavad kõnealuse erikorra komisjonile.**

Artikkel 1a¹²

Erakorralised meetmed

- [1. Liikmesriigid võivad teha erandi II jaotises ja IV–VII jaotises sätestatud normidest erakorraliste asjaolude korral, mis tulenevad loodusõnnetustest, katastroofidest või ebasoodsatest ilmastikutingimustest või liikmesriikide sotsiaal-majanduslike tingimuste olulisest või järsust muutusest, sealhulgas direktiivi 2014/59/EL artikli 2 lõike 1 punktis 30 määratletud süsteemsest kriisist.**
- 2. Lõikes 1 osutatud erandite ulatus ja kestus piirduvad sellega, mis on oluline majandustegevuse oluliste häirete ohjamiseks, lahendamiseks või ärahoidmiseks.**
- 3. Kui liikmesriik näeb lõike 1 kohaselt ette erandi, teatab ta sellest komisjonile. Teates täpsustatakse:**
 - a) käesoleva direktiivi sätteid, mille kohaldamise suhtes asjaomaste meetmetega erand tehakse;**
 - b) erandi tegemise aluseks olevate erakorraliste asjaolude olemus ja ulatus;**
 - c) erandi kehtivusaeg ning**
 - d) põhjused, miks peetakse erandit hädavajalikuks, et ohjata, lahendada või hoida ära majandustegevuse olulisi häireid.**

¹² Artikli paigutus ei ole lõplik, see võidakse üle viia IX jaotisesse. Artikli täpset sõnastust, eelkõige seoses erandi tingimuste ja kontrollimehhanismiga, arutatakse veel, võttes arvesse ka nende võimalikku kohaldamist IV, VI ja VII jaotise suhtes.

4. Kahe kuu jooksul pärast lõikes 3 osutatud teatamist kiidab komisjon asjaomased riigisisesed meetmed heaks või lükkab need tagasi, olles eelnevalt kindlaks teinud, kas neid peetakse majandustegevuse oluliste häirete ohjamiseks, lahendamiseks või ärahoidmiseks hädavajalikuks. Kui komisjon selle ajavahemiku jooksul otsust ei tee, loetakse lõikes 3 osutatud riigisisesed sätted heakskiidetuks.]

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1[...]) „**pankrotihaldur**“ – **isik või organ, kelle ülesannete hulka kuulub üks või mitu määruse (EL) 2015/848 artikli 2 punktis 5 ning direktiivi (EL) 2019/1023 artikli 2 lõike 1 punktis 12 osutatud ülesannet;**

2[...]) „**kohus**“ – liikmesriigi õigusasutus;

3[...]) [...]

- 4[...]) „pangakontode [...]registrid[...] ja elektroonilised andmeotsingu süsteemid“ – automatiseeritud keskmehhanismid (näiteks keskregistrid või kesksed elektroonilised andmeotsingu süsteemid), mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1640¹³ artikli 16 lõike 1 kohaselt;
- 5[...]) „tegelike kasusaajate keskregistrid“ – riiklikud keskregistrid, mis sisaldavad teavet tegelikult kasu saavate omanike kohta, ning nende registrite ühendamise süsteemid, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 10 [...];
- 6) „pangakonto andmed“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1640 artikli 16 lõikes 3 [...] loetletud teave;
- 7[...]) „õigustoiming“ – II jaotise kohaldamisel mis tahes tahtlik inimtegevus[...], millel on õiguslik tagajärg;
- 8[...]) [...]

[...]

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1640, mis käsitleb mehhanisme, mille liikmesriigid peavad kehtestama, et tõkestada finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil, millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 ning muudetakse direktiivi (EL) 2015/849 ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L ..., ELI: ...).

[...]16) „võlgnikuga lähedalt seotud isik“ – [...]

a) II jaotise kohaldamisel:

i[...]) võlgniku abikaasa või partner;

ii[...]) võlgniku või **võlgniku** abikaasa või partneri ülenejad ja alanejad sugulased ja õed-vennad ning nende isikute abikaasad või partnerid;

iii[...]) võlgniku leibkonnas elavad isikud;

iv[...]) isikud, **kellel on juurdepääs võlgniku tegevust käsitlevale mitteavalikule teabele ning [...] kellel on võimalik:**

- a) **kontrollida võlgniku tegevust, sealhulgas kui nad töötavad** võlgniku heaks töölepingu alusel **või kui nad on võlgnikuga töösuhtes**, [...] või
- b) **saada kasu võlgniku finantsseisundist, [...] kuna nad on välisnõustajad, raamatupidajad või audiitorid [...];**

v[...]) juriidilised isikud, milles võlgnik või üks [...] punktides i–iv osutatud isikutest on haldus-, juht- või järelevalveorgani liige või täidab ülesandeid, mis võimaldavad juurdepääsu võlgniku tegevust käsitlevale mitteavalikule teabele; [...]

Kui võlgnik on juriidiline isik, on temaga lähedalt seotud isikud eelkõige

- vi) tema haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmed;
- vii) omakapitali omanikud, kellel on võlgniku äriühingus kontrolliv osalus;
- viii) isikud, kes täidavad punktis vi nimetatud isikutega sarnaseid ülesandeid;
- ix[...]) isikud, kes on [...] punktide i–iv kohaselt lähedalt seotud käesoleva lõigu punktides vi, vii ja viii [...] osutatud isikutega;[...]

b) [...]

2. Käesoleva direktiivi kohaldamisel käsitatakse mõisteid „maksejõuetus“ ja „juhid“ nii, nagu neid käsitatakse riigisisese õiguse kohaselt.

Artikkel 3

Lähedalt seotuse ajahetk

Selle kindlakstegemiseks, kas isik on võlgnikuga lähedalt seotud, võetakse aluseks järgmine ajahetk:

- a) II jaotise kohaldamisel vara tagasivõitmise hagi esemeks oleva õigustoimingu lõpuleviimise päev või **ajavahemik, milleks on** kolm kuud enne õigustoimingu lõpuleviimist;
- b) [...]

Artikkel 3a

Riigisisene õigus ja minimaalne ühtlustamine

1. Liikmesriigid võivad vastu võtta või säilitada liidu õigusega kooskõlas olevaid õigusakte, millega sätestatakse võlausaldajatele tervikuna parem kaitse, kui on ette nähtud II ja V jaotises [...] ¹⁴.
2. Liikmesriigid võivad vastu võtta või säilitada õigusakte, millega hõlbustatakse pankrotihaldurite juurdepääsu nende riiklikes pangakontode registrites ja elektroonilistes andmeotsingu süsteemides hoitavatele pangakonto andmetele, tegelike kasusaajate andmetele ning riiklikele registritele ja andmebaasidele, võimaldades sellist juurdepääsu suuremas ulatuses, kui on ette nähtud III jaotises sätestatud normidega.

¹⁴ Võib muutuda sõltuvalt IV, VI ja VII jaotise üle peetavate läbirääkimiste tulemustest; viited nendele jaotistele ei ole osa II, III, V ja VIII jaotise osas saavutatud osalisest kokkuleppest.

II jaotis

VARA TAGASIVÕITMINE¹⁵

1. peatükk

Üldsätted

Artikkel 4

Vara tagasivõitmise üldised eeldused

Liikmesriigid tagavad, et enne maksejõuetusmenetluse algatamist lõpule viidud õigustoimingud, mis kahjustavad kõiki võlausaldajaid, on [...] 2. peatükis sätestatud tingimustel **tühised, tühiseks tunnistatavad või täitmisele mittepööratavad**.

Artikkel 5

[...]

¹⁵ *IX jaotise lõppsätteid käsitlev säte selgitaks, et II jaotist kohaldatakse õigustoimingute suhtes, mis viiakse lõpule pärast direktiivi ülevõtmise tähtaega.*

2. peatükk

Eritingimused [...]

Artikkel 6

Võlausaldaja eelistamise alusele tuginev tagasivõitmine

1. Liikmesriigid tagavad, et **kahjustavad** õigustoimingud, mis on tehtud mõne võlausaldaja või võlausaldajate rühma kasuks nõuete rahuldamise [...] **või** tagamise näol [...], **on tühised, tühiseks tunnistatavad või täitmisele mittepööratavad**, kui need on lõpule viidud:
 - a) kolme kuu jooksul enne [...] avalduse **esitamist**, [...] **mille tulemusel** algatati maksejõuetusmenetlus, **või ametliku taotluse puudumisel** [...] **maksejõuetusmenetluse algatamise otsuse tegemise kuupäeva**, [...] **tingimusel** et võlgnik ei olnud **üldiselt** suuteline oma [...] võlgu **vastavalt riigisisesele õigusele tähtajaks** tasuma; või
 - b) pärast avalduse esitamist **või punktis a osutatud otsuse tegemise kuupäeva** [...] **ning enne maksejõuetusmenetluse algatamist**.

[...]

2. Kui võlausaldaja sissenõutavaks muutunud nõue on [...] nõuetekohaselt [...] rahuldatud või tagatud, tagavad liikmesriigid, et [...] **kahjustav** õigustoiming [...] **on tühine, tühiseks tunnistatav või täitmisele mittepööratav** [...] **vähemalt juhul, kui:**
- a) on täidetud lõikes 1 sätestatud tingimused ning
 - b) võlausaldaja teadis, [...] et võlgnik ei olnud **üldiselt** suuteline oma [...] võlgu **vastavalt riigisisesele õigusele tähtajaks** tasuma, [...] et maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus [...] **on esitatud või et ametliku taotluse puudumisel on tehtud maksejõuetusmenetluse algatamise otsus.**
- [...] Esimese lõigu punkti b **kohaldamisel** eeldatakse **selliste asjaolude teadmist**, kui võlausaldaja on võlgnikuga lähedalt seotud isik. **See eeldus on ümberlükatav.**
3. Erandina lõigetest 1 ja 2 [...] **võivad** [...] liikmesriigid **sätestada**, et järgmised **kahjustavad** õigustoimingud [...] **ei ole käesoleva direktiivi kohaselt tühised, tühiseks tunnistatavad või täitmisele mittepööratavad:**
- a) õigustoimingud, mis on sooritatud otse ja õiglase tasu eest [...] **võlgniku vara** kasuks;
 - b) käskvekslite või tšekkide alusel tehtud maksed, kui vekslid või tšekke reguleeriv õigus välistab saaja nõuded, mis tulenevad vekslitest või tšekkidest teiste võlgnike, näiteks vekslite või tšekkide edasiandjate, väljaandjate või maksjate vastu, kui [...] **maksjad** keelduvad võlgnikule makset tegemast;
 - c) õigustoimingud, mille suhtes direktiivide 98/26/EÜ ja 2002/47/EÜ kohaselt tagasivõitmist ei kohaldata; [...]

- d) **tasaarvelduskokkulepete, sealhulgas lõpetamisel toimuva tasaarvestuse kokkulepete sõlmimine finantsturgudel, energiaturgudel või muudel kaubaturgudel ning selliste kokkulepete toimimist toetavad õigustoimingud.**

Liikmesriigid tagavad, et esimese lõigu punkti b [...] **kohaldamisel** [...] ennistab veksli või tšeki alusel tasutud summa viimane edasiandja, või kui viimane edasiandja tegi vekslile pealdise kolmanda isiku nimel, siis kõnealune isik, juhul kui viimane edasiandja või kolmas isik teadis [...] veksli edasiandmise ajal või järel, et võlgnik ei olnud **üldiselt** suuteline oma sissenõutavaks muutunud võlgu tasuma või et võlgniku vastu [...] **oli** esitatud maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus. [...] **Selliste** asjaolude teadmist [...] eeldatakse, kui viimane edasiandja või kolmas isik on võlgnikuga lähedalt seotud isik.

Artikkel 7

Õigustoimingud, mille sooritamise eest ei ole saadud **tasu** või **mille eest** saadud tasu on ilmselgelt ebapiisav

1. Liikmesriigid tagavad, et võlgniku õigustoimingud, mille sooritamise eest ei ole saadud **tasu** või **mille eest** saadud tasu on ilmselgelt ebapiisav, [...] **on** tühised, **tühiseks tunnistatavad** või täitmisele mittepööratavad, kui need on lõpule viidud [...] ühe aasta jooksul enne avalduse [...] **esitamist**, [...] **mille tulemusel** algatati maksejõuetusmenetlus, või ametliku taotluse puudumisel [...] ühe aasta jooksul enne **maksejõuetusmenetluse algatamise otsuse tegemise kuupäeva** või siis pärast sellise avalduse esitamist **ja enne maksejõuetusmenetluse algatamist**.

Liikmesriigid võivad sätestada, et asjaolule, et tühiseks tunnistatud õigustoimingust tulenenud rikastumise tulemus ei ole enam sellest toimingust kasu saanud isiku varast kättesaadav, saab tugineda siis, kui see isik ei olnud teadlik asjaoludest, millel vara tagasivõitmine põhineb.

2. Lõiget 1 ei kohaldata sümboolse väärtusega kingituste ja annetuste suhtes.

[...]

Artikkel 8

Võlausaldajaid tahtlikult kahjustavad õigustoimingud

[...] Liikmesriigid tagavad, et õigustoimingud, millega võlgnik on kõiki võlausaldajaid tahtlikult kahjustanud, [...] **on tühised, tühiseks tunnistatavad või täitmisele mittepööratavad**, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:

- a) need toimingud on lõpule viidud [...] **kahe** aasta jooksul enne avalduse [...] **esitamist**, [...] **mille tulemusel** algatati maksejõuetusmenetlus, **või ametliku taotluse puudumisel** [...] **kahe** aasta jooksul enne **maksejõuetusmenetluse algatamise otsuse tegemise kuupäeva** või siis pärast sellise avalduse esitamist **ja enne maksejõuetusmenetluse algatamist**;
- b) õigustoimingu teine osaline teadis [...] võlgniku kavatsusest kõiki võlausaldajaid kahjustada.

[...] Esimese lõigu punkti b **kohaldamisel** eeldatakse **selliste asjaolude teadmist**, kui õigustoimingu teine osaline on võlgnikuga lähedalt seotud isik. **See eeldus on ümberlükatav.**

[...]

3. peatükk

Vara tagasivõitmise tagajärjed

Artikkel 9

Üldised tagajärjed

1. Liikmesriigid tagavad, et asjaomase pankrotivara arvel nõuete rahuldamiseks **ei või** tugineda nõuetele, õigustele või kohustustele, mis tulenevad õigustoimingutest, mis on [...] 2. peatüki kohaselt [...] **tühised, tühiseks tunnistatud või täitmisele mittepööratavaks tunnistatud.**
2. Liikmesriigid tagavad, et [...] **tühisest, tühiseks tunnistatud või täitmisele mittepööratavaks tunnistatud** õigustoimingust kasu saanud isik **on kohustatud tagastama saadud hüved mitterahaliselt või tegema seda nende rahalises ekvivalendis.**

[...]
3. [...]

4. Liikmesriigid tagavad, et lõike 2 kohase nõude [...] **tagastada saadud hüved mitterahaliselt või teha seda nende rahalises ekvivalendis**, [...] **saab** loovutada võlausaldajale või kolmandale isikule **pankrotivõlgniku vara valitsemise normide alusel**.
5. Liikmesriigid tagavad, et isik, kes on kohustatud lõike 2 kohaselt [...] **tagastama** [...] **saadud hüved mitterahaliselt või tegema seda nende rahalises ekvivalendis**, [...] ei saa [...] **tasaarvestada seda** kohustust oma nõuetega, **mille ta peaks muidu esitama maksejõuetusmenetluse käigus** [...].
6. Käesolev artikkel ei piira tsiviil- ja kaubandusõigusega [...] **reguleeritud** hagide esitamist [...] **tühise, tühiseks tunnistatava või täitmisele mittepööratava** õigustoiminguga võlausaldajatele tekitatud kahju hüvitamiseks.

Artikkel 10

Tagajärjed [...] **tühisest, tühiseks tunnistatavast või täitmisele mittepööratavast** õigustoimingust kasu saanud isikule

[...] Liikmesriigid tagavad, et kui [...] **tühisest, tühiseks tunnistatavast või täitmisele mittepööratavast** õigustoimingust kasu saanud isik **tagastab artikli 9 kohaselt saadud hüved mitterahaliselt või teeb seda nende rahalises ekvivalendis**, taastuvad **kooskõlas riigisisese õigusega** [...] kõik tema nõuded, mis kõnealuse õigustoiminguga rahuldati, sellises ulatuses, milles ta hüved tagastas.

[...]

Artikkel 11

Kolmandate isikute vastutus

1. Liikmesriigid tagavad, et [...] artikleid 9 ja 10 [...] kohaldatakse [...] tühisest, **tühiseks tunnistatavast või täitmisele mittepööratavast õigustoimingust** kasu saanud isiku pärija või muu üldõigusjärglase suhtes. **Pärijate vastutuse ulatust reguleeritakse riigisisese õigusega.**
2. Liikmesriigid tagavad, et [...] artiklit 9 [...] kohaldatakse [...] tühise, **tühiseks tunnistatava või täitmisele mittepööratava õigustoimingu teise** osalise eriõigusjärglaste suhtes, kui õigusjärglane teadis [...] asjaolusid, millel vara tagasivõitmine põhineb.

[...]

Artikkel 12

Seos muude õigusaktidega

1. Käesolev jaotis ei mõjuta direktiive **98/26/EÜ, 2002/47/EÜ** [...] ja (EL) 2019/1023.
2. **Kui võlgnik ei suuda direktiivi (EL) 2019/1023 kohase ennetava saneerimise menetluse käigus oma võlgu tähtajaks tasuda ja vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 7 lõikele 3 jäetakse täitemeetmete peatamine kehtima, võivad liikmesriigid ette näha, et peatamise ajal tehtud õigustoimingute puhul ei too poole teadmine, et võlgnik ei olnud üldiselt suuteline oma võlgu riigisisese õiguse kohaselt tähtajaks tasuma, endaga kaasa käesoleva direktiivi artikli 6 lõike 2 kohast vara tagasivõitmist.**

[...]

III jaotis

PANKROTIVARA HULKA KUULUVA VARA JÄLITAMINE

1. peatükk

Määratud kohtute ja ametiasutuste juurdepääs pangakonto andmetele

Artikkel 13

Määratud kohtud ja ametiasutused

1. Iga liikmesriik määrab [...] kohtud **või haldusasutused**, [...] kellele antakse õigus pääseda juurde riiklikele [...] pangakontode **registritele ja elektroonilistele andmeotsingu süsteemidele** ning teha neis otsinguid [...] (edaspidi „määratud kohtud **või ametiasutused**“).
2. Iga liikmesriik annab komisjonile oma määratud kohtutest **või ametiasutustest** teada hiljemalt [...] **30 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva**¹⁶ [...] ja teavitab komisjoni kõigist nende [...] **muudatustest**. Komisjon avaldab teated [...] **Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis**.

¹⁶ Teatamise tähtaeg peaks olema kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega. Kui praegu artikli 71 lõikes 1 sätestatud kaheaastane ülevõtmise tähtaeg muutub, tuleks seda 30-kuulist tähtaega vastavalt muuta.

Määratud kohtute ja ametiasutuste juurdepääs pangakonto andmetele ja neis andmetes otsingute tegemine

1. Liikmesriigid tagavad, et [...] määratud kohtutel **või ametiasutustel** õigus pääseda vahetult ja viivitamata juurde [...] pangakonto andmetele ja teha neis otsinguid, **kui on täidetud järgmised tingimused:**
 - a) käimasolevas maksejõuetusmenetluses, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetluses, määratud pankrotihaldur taotleb pangakonto andmeid; ning
 - b) [...] **pangakonto andmed** on vajalikud [...] pankrotivara hulka kuuluva vara, [...] sealhulgas tagasivõidetava vara kindlakstegemiseks ja jälitamiseks **kõnealuses** menetluses.
2. Liikmesriigid tagavad **piirülese juurdepääsu hõlbustamiseks**, et [...] määratud kohtutel **või ametiasutustel** on õigus pääseda vahetult ja viivitamata juurde teistes liikmesriikides asuvatele pangakontode andmetele, mis on kättesaadavad pangakontode registrite **sidestamise süsteemi** (BARIS) kaudu, [...] millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1640¹⁷ artikli 16 lõikes 6, ning teha neis otsinguid, [...] **kui on täidetud järgmised tingimused:**[...]

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1640, mis käsitleb mehhanisme, mille liikmesriigid peavad kehtestama, et tõkestada finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil, millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 ning muudetakse direktiivi (EL) 2015/849 ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L, 2024/1640, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>).

- a) käimasolevas maksejõuetusmenetluses, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetluses, määratud pankrotihaldur taotleb teistes liikmesriikides asuvaid pangakontode andmeid; ning
- b) [...] pangakonto andmed on vajalikud võlgniku [...] pankrotivara hulka kuuluva vara, [...] sealhulgas tagasivõidetava vara kindlakstegemiseks ja jälitamiseks kõnealuses menetluses.
3. [...] Teave, mis lisandub lõigetes 1 ja 2 osutatud teabele ning mida liikmesriigid [...] peavad vajalikuks ja mille nad lisavad pangakontode registritesse ja elektroonilistesse andmeotsingu süsteemidesse [...] vastavalt direktiivi (EL) 2024/1640 artikli [...] 16 lõikele 5, ei ole määratud kohtutele või [...] ametiasutustele kättesaadav ja nad ei saa teha selles otsinguid.
- 3a. Liikmesriigid tagavad, et artiklis 13 osutatud määratud kohtud või ametiasutused või muud pädevad kohtud või ametiasutused kontrollivad, kas lõigetes 1 ja 2 osutatud tingimused on täidetud. Kui need tingimused on täidetud, tagavad liikmesriigid, et määratud kohtud või ametiasutused edastavad lõigete 1 ja 2 kohase juurdepääsu ja otsingu tulemusel saadud asjakohased pangakonto andmed seda taotlenud pankrotihaldurile.
- 3b. Käesoleva artikli kohane juurdepääs ja otsingud ei piira riigisiseseid menetluslikke tagatise ega isikuandmete kaitset käsitlevaid liidu ja liikmesriikide õigusnorme. Liikmesriigid tagavad, et lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud pangakonto andmeid töödeldakse, sealhulgas pankrotihaldurite poolt, ainult sel eesmärgil, milleks need saadi.

- 3c. **Liikmesriigid tagavad, et pankrotihalduritel on lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud pangakonto andmete töötlemisel kehtestatud asjakohased sisemenetlused konfidentsiaalse teabe nõuetekohaseks haldamiseks.**
4. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel loetakse juurdepääs **pangakonto andmetele** ja neis otsingute tegemine vahetuks ja viivitamatuks muu hulgas siis, kui [...] pangakontode **registreid ja elektroonilisi andmeotsingu süsteeme** haldavad riiklikud asutused edastavad pangakonto andmed määratud kohtutele **või ametiasutustele** kiiresti automatiseeritud mehhanismi abil, tingimusel et ühelgi vahendaval asutusel ei ole võimalik taotletud andmeid või esitatavat teavet mõjutada.

Artikkel 15

Tingimused, mille alusel saavad määratud kohtud ja ametiasutused juurdepääsu pangakonto andmetele ja teha neis andmetes otsinguid

1. **Liikmesriigid tagavad, et pangakonto andmetele võivad vastavalt artiklile 14 igal üksikjuhul eraldi juurdepääsu saada ning neis otsinguid teha vaid need määratud kohtute või ametiasutuste** töötajad, kes on spetsiaalselt määratud ja volitatud selliseid ülesandeid täitma.
2. Liikmesriigid tagavad, et
 - a) **lõikes 1 osutatud** töötajad [...] järgivad rangeid kutsealaseid konfidentsiaalsus- ja andmekaitse nõudeid ning on [...] usaldusväärsed ja [...] asjakohaselt kvalifitseeritud;
 - b) rakendatakse tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, mis tagavad rangetele tehnoloogiastandarditele vastava andmeturbe eesmärgiga võimaldada määratud kohtutel **ja ametiasutustel** kasutada kooskõlas artikliga 14 oma õigust pääseda pangakonto andmetele juurde ja teha neis otsinguid.

Järelevalve teostamine määratud kohtute ja ametiasutuste juurdepääsu üle pangakonto andmetele ja neis andmetes otsingute tegemise üle

1. Liikmesriigid näevad ette, et [...] pangakontode registreid **ja elektroonilisi andmeotsingu süsteeme** haldavad asutused tagavad logide pidamise iga juhtumi kohta, kui mõni määratud kohus **või ametiasutus** kasutab juurdepääsu pangakonto andmetele ja teeb neis otsinguid. Logid peavad eelkõige sisaldama järgmist:
 - a) juhtumi viitenumber;
 - b) päringu või otsingu kuupäev ja kellaaeg;
 - c) päringu või otsingu tegemiseks kasutatud andmete liik;
 - d) tulemuste kordumatu tunnus;
 - e) **registrile või elektroonilisele andmeotsingu süsteemile juurdepääsu kasutanud või neis otsinguid teinud** määratud kohtu **või ametiasutuse** nimi [...];
 - f) päringu [...] teinud määratud kohtu **või ametiasutuse** töötaja kordumatu kasutajatunnus [...] ja asjakohasel juhul päringu või otsingu tegemise korralduse andnud kohtuniku **või ametniku** kordumatu kasutajatunnus [...] ning **olemasolu korral** [...] ka **andmeid taotlenud pankrotihalduri** kordumatu kasutajatunnus.
2. [...] Pangakontode **registreid ja elektroonilisi andmeotsingu süsteeme** [...] haldavad asutused kontrollivad korrapäraselt lõikes 1 osutatud logisid.

3. Lõikes 1 osutatud logisid kasutatakse üksnes käesoleva direktiivi sätete ja andmekaitset käsitlevate [...] kohaldatavate liidu [...] **õigusnormide** [...] järgimise üle [...] **järelevalve teostamiseks** [...]. [...] Logisid tuleb kaitsta loata juurdepääsu eest asjakohaste meetmete abil ja logid tuleb viis aastat pärast nende loomist kustutada, välja arvatud juhul, kui neid vajatakse käimasolevate järelevalvemenetluste jaoks.

2. peatükk

Pankrotihaldurite juurdepääs teabele tegelike kasusaajate kohta

Artikkel 17

Pankrotihaldurite juurdepääs teabele tegelike kasusaajate kohta

[...] Liikmesriigid tagavad, et [...] **pankrotihaldurid** pääsevad vara kindlakstegemise ja jälitamise eesmärgil maksejõuetusmenetluses, mille raames nad on määratud, õigeaegselt juurde järgmisele tegelike kasusaajate ühendatud keskregistrites sisalduvale teabele [...] juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste tegelike kasusaajate kohta ning et selline juurdepääs antakse asjaomast juriidilist isikut, õiguslikku üksust või tegelikku kasusaajat hoiatamata:

- a) tegeliku kasusaaja nimi;

- b) tegeliku kasusaaja sünnikuu ja -aasta;
- c) tegeliku kasusaaja elukohariik ja kodakondsus või kodakondsused;
- d) juriidiliste isikute tegelike kasusaajate puhul asjaomase majandusliku huvi laad ja ulatus;
- e) lepinguliste usaldushalduste või sarnaste õiguslike üksuste tegelike kasusaajate puhul nende kasusaamise olemus.

[...]

3. peatükk

Pankrotihaldurite juurdepääs riiklikele [...] registritele ja andmebaasidele

Artikkel 18

Pankrotihaldurite juurdepääs riiklikele [...] registritele ja andmebaasidele

1. Liikmesriigid tagavad, et pankrotihalduritel on olenemata liikmesriigist, **kus [...] nad on nimetatud, vahetu ja kiire juurdepääs [...] teabele, mis on vajalik pankrotivara hulka kuuluva vara, sealhulgas tagasivõidetava vara kindlakstegemiseks ja jälitamiseks ning mida hoitakse olemasolevates, lisas [...] loetletud riiklikes [...] registrites ja andmebaasides, kasutades seda juurdepääsu vastavalt riigisisese õiguses sätestatud tingimustele.**
2. Lisas loetletud riiklikele [...] registritele **ja andmebaasidele** juurdepääsu puhul tagab [...] liikmesriik, et teistes liikmesriikides nimetatud pankrotihaldurite suhtes ei kohaldata juurdepääsutingimusi, mis on selles liikmesriigis nimetatud pankrotihaldurite [...] **suhtes kohaldatavatest tingimustest [...] ebasoodsamad.**
3. Liikmesriigid edastavad komisjonile lõikes 1 osutatud riiklike registrite ja andmebaaside loetelud ... [30 kuu jooksul¹⁸ pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] ning teatavad kõigist hilisematest muudatustest.

Komisjon avaldab kõnealused loetelud Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis.

¹⁸ Teatamise tähtaeg peaks olema kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega. Kui praegu artikli 71 lõikes 1 sätestatud kaheaastane ülevõtmise tähtaeg muutub, tuleks seda 30-kuulist tähtaega vastavalt muuta.

4. peatükk

Pankrotihaldurite juurdepääs kohtutele

Artikkel 18a

Pankrotihaldurite juurdepääs kohtutele

Mis puudutab õigust algetada kohtutes või ametiasutustes menetlusi pankrotivara nimel vara sissenõudmiseks või nendes menetlustes osaleda, tagavad liikmesriigid, et teises liikmesriigis määratud pankrotihaldurite suhtes ei kohaldata ebasoodsamaid tingimusi kui need, mida kohaldatakse selles liikmesriigis määratud pankrotihaldurite suhtes.

V jaotis

JUHTIDE KOHUSTUSED [...]

Artikkel 36

Juhtide kohustused [...]

1. Liikmesriigid tagavad, et kui [...] **ettevõtte** muutub [...] **vastavalt** [...] **riigisisesele õigusele** maksejõuetuks, on selle juhtide [...] **kohustuseks** esitada maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus, **välja arvatud ennetava saneerimise menetluse korral. Liikmesriikides, kus kohaldatakse määrust (EL) 2015/848, viitab maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamise kohustus kõnealuse määruse A lisas sätestatud menetlustele, välja arvatud ennetava saneerimise menetluse korral.**
2. **Lõikes 1 osutatud avaldus esitatakse [...]** maksejõuetusmenetluse teostamiseks pädevale kohtule **või asutusele** [...] kolme kuu **jooksul pärast** seda, kui [...] juhid said teada või kui põhjendatult eeldatakse, et nad said teada, et **ettevõtte on vastavalt riigisisesele õigusele maksejõuetu.**

Artikkel 36a

Maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamise kohutuse mittekohaldamine või peatamine

- 1a. Liikmesriigid võivad ette näha, et artikli 36 lõikes 1 osutatud kohustust ei kohaldata juhtide suhtes, kes on füüsilised isikud ja vastutavad isiklikult ettevõtte kogu võla eest.
2. [...] ¹⁹.
- 2a. Liikmesriigid võivad sätestada, et artikli 36 lõikes 1 osutatud kohustust saab täita, teavitades avalikkust ettevõtte maksejõuetusest avalikus registris avaldatava teatega hiljemalt artikli 36 lõikes 2 osutatud tähtaja jooksul, et tagada võlausaldajatele võimalus taotleda maksejõuetusmenetluse algatamist.
3. Liikmesriigid võivad sätestada, et artikli 36 lõikes 1 osutatud kohustus peatatakse, kui juhid võtavad meetmeid, mille eesmärk on vältida maksejõuetu ettevõtte võlausaldajatele kahju tekitamist ja tagada kõigile võlausaldajatele kaitse tase, mis on samaväärne artikli 36 lõikes 1 osutatud kohustusega tagatud kaitsega.

¹⁹ Kuna IV jaotise üle peetakse veel läbirääkimisi, teeb eesistujariik ettepaneku, et viide IV jaotise kohasele pre-pack-menetlusele tuleks viimistleda alles pärast seda, kui IV jaotise lõplik tekst on teada. See käesoleva artikli osa ei ole kavandatud osalise üldise lähenemisviisi osa.

Juhtide tsiviilvastutus

1. Liikmesriigid tagavad, et maksejõuetu [...] **ettevõtte** [...] **juhid** vastutavad **kooskõlas riigisisese õigusega** kahju eest, mis on võlausaldajatele tekitatud, [...] **kuna** juhid ei ole täitnud [...] artiklis 36 **osutatud kohustust**.
2. [...]

Kui liikmesriigid on kasutanud artikli 36a lõikes 3 sätestatud võimalust, tagavad nad, et juhid, kes võtavad artikli 36a lõikes 3 osutatud meetmeid, vastutavad kooskõlas riigisisese õigusega võlausaldajatele tekitatud mis tahes kahju eest, mida ei oleks tekitatud, kui oleks taotletud maksejõuetusmenetluse algatamist vastavalt artiklile 36.

Liikmesriigid võivad sätestada, et selline vastutus on välistatud, juhul ja niivõrd, kui juhid suudavad objektiivsete asjaolude põhjal tõendada, et võetud meetmete osas võis mõistlikult eeldada võlausaldajatele kahju tekitamise vältimist ja kõigile võlausaldajatele kaitse tagamist tasemel, mis on samaväärne artikli 36 lõikes 1 osutatud kohustusega tagatud kaitsega.

Artikkel 37a

Seos muude õigusaktidega

1. Käesoleva jaotise sätted ei mõjuta riigisiseseid õigusakte, millega võetakse üle direktiivi (EL) 2019/1023 artikkel 7.

[...]

VIII jaotis

RIIGISISESTE MAKSEJÕUETUSALASTE ÕIGUSAKTIDE LÄBIPAISTVUSE SUURENDAMISE MEETMED

Artikkel 68

Kokkuvõtlik teabeleht

1. Ilma et see piiraks lõike 10 kohaldamist, esitavad liikmesriigid Euroopa e-õiguskeskkonna portaali [...] kaudu komisjonile kokkuvõtliku teabelehe, mis sisaldab põhiteavet maksejõuetusmenetlust käsitleva riigisisese õiguse teatavate elementide kohta (**edaspidi „kokkuvõtlik teabeleht“**).
2. Kokkuvõtliku teabelehe sisu [...] peab olema **kokkuvõtlik**, täpne, selge ja [...] **mittetehniline** ning selles tuleb [...] **teavet** esitada [...] **faktiliselt**. [...]
3. Kokkuvõtlik teabeleht[...]

[...] tuleb koostada ja esitada komisjonile mõnes liidu **institutsioonide** ametlikus keeles hiljemalt ... [³⁰ [...] kuud [...] pärast käesoleva direktiivi jõustumist];

²⁰ Teatamise tähtaeg peaks olema kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega. Kui praegu artikli 71 lõikes 1 sätestatud kaheaastane ülevõtmise tähtaeg muutub, tuleks seda 30-kuulist tähtaega vastavalt muuta.

[...]

4. Kokkuvõtlik teabeleht peab sisaldama järgmisi punkte järgmises järjekorras:

- a) maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused;
- b) nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise reeglid;
- c) võlausaldajate nõuete rahuldamisjärkude kindlaksmääramise ja maksejõuetusmenetluse raames toimuvast vara realiseerimisest saadava tulu jaotamise reeglid;
- d) maksejõuetusmenetluste keskmine teatatud kestus, nagu on osutatud direktiivi (EL) 2019/1023²¹ artikli 29 lõike 1 punktis b.

5. Lõike [...] punktis a osutatud punkt peab sisaldama:

- a) loetelu isikutest, kes võivad taotleda maksejõuetusmenetluse algatamist;
- b) loetelu tingimustest, mis viivad maksejõuetusmenetluse algatamiseni;
- c) **teavet selle kohta, kuidas ja kellele [...] esitada [...] maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus [...];**
- d) **teavet selle kohta, kuidas ja millal teavitatakse võlgnikku otsusest, kas [...] maksejõuetusmenetlus algatatakse.**

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1023, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (ELT L 172, 26.6.2019, lk 18).

6. Lõike 4 punktis b osutatud punkt peab sisaldama:

- a) loetelu isikutest, kes võivad esitada nõude;
- b) loetelu nõude esitamise tingimustest;
- c) teavet nõude esitamise tähtaja kohta;
- d) [...] teavet selle kohta, **kust saada** nõude [...] **esitamise** vorm, [...] kui see on olemas;
- e) teavet selle kohta, kuidas ja kellele nõue esitada;
- f) teavet selle kohta, kuidas nõuet kontrollitakse ja tunnustatakse.

7. [...]

8. Liikmesriigid ajakohastavad lõikes 4 osutatud teabe **ühe** kuu jooksul pärast oma riigisiseses õiguses tehtud asjakohaste muudatuste jõustumist. Kokkuvõtlik teabeleht peab sisaldama järgmist kinnitust:

„Käesolev teabeleht sisaldab õigeid andmeid ... [teabe komisjonile esitamise või ajakohastamise kuupäeva] seisuga“.

- 8a. Komisjon [...] **tagab**, et kokkuvõtlik teabeleht on [...] **üldsusele kättesaadav** [...] inglise, prantsuse ja saksa keeles **ning originaalkeeles, kui see on erinev**, [...] Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis iga liikmesriigi maksejõuetus-/pankrotiõigust käsitlevas rubriigis.
9. Komisjonil on õigus muuta rakendusaktidega kokkuvõtliku teabelehe vormi [...]. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 69 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
10. **Liikmesriigid, kus kohaldatakse määrust (EL) 2015/848, esitavad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kokkuvõtliku teabelehe nõukogu otsusega 2001/470/EÜ²² loodud tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kaudu kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 86.**

[...]

²² Nõukogu 28. mai 2001. aasta otsus 2001/470/EÜ, millega luuakse tsiviil- ja kaubandusasju käsitlev Euroopa kohtute võrk (EÜT L 174, 27.6.2001, lk 25).

Artiklis 18 osutatud riiklikud registrid ja andmebaasid

1. katastrid;
2. kinnistusraamatud;
3. vallasvara registrid, sealhulgas sõidukite, laevade ja õhusõidukite registrid, **kui omandiõigus on registreeritud sellistes registrites [...];**
4. annetuste register;
5. hüpoteegiregistrid;
6. **registrid või andmebaasid, mis sisaldavad teavet väärtpaberite omandiõiguse kohta, näiteks määruse (EL) nr 909/2014 artiklis 2 määratletud väärtpaberite keskdepositooriumid[...];**
7. pandiregistrid, milles registreeritakse muu hulgas rendilepingud ning omandireservatsiooniga ostu-müügilepingud;
8. registrid, mis sisaldavad vara arestimise akte;
9. [...]
10. intellektuaalomandi õiguste registrid, sealhulgas patendi- ja kaubamärgiregistrid[...].
11. [...]
12. [...]